

EURÓPSKA KOMISIA

V Bruseli, 20.02.2013
C(2013) 782 final

VERZIA NA UVEREJNENIE

Tento dokument je interným dokumentom
Komisie a slúži výlučne na informačné účely.

Vec: **Štátna pomoc SA.31860 (N 506/2010) – Slovensko**
 Čiastočné financovanie vyradenia dvoch odstavených jadrových
 elektrární (A1 a V1)

Vážený pán minister,

1. POSTUP:

- (1) Dňa 4. novembra 2010 slovenské orgány na účely právnej istoty notifikovali zavedenie odvodu na financovanie časti nákladov na vyradovanie, nakladanie s jadrovým odpadom, ktorý vznikne v dôsledku vyradovania, a nakladanie s vyhoretým jadrovým palivom v súvislosti s dvoma odstavenými jadrovými elektrárnami (A1 a V1). Toto opatrenie z ich pohľadu nepredstavuje štátnu pomoc a neposkytuje žiadne výhody.
- (2) Dňa 14. januára 2011, 11. apríla 2011, 8. júla 2011, 10. októbra 2011, 29. júna 2012, 8. augusta 2012 a 4. októbra 2012 slovenské orgány predložili dodatočné informácie. Dňa 3. decembra 2012 sa uskutočnilo stretnutie, na ktorom boli poskytnuté dodatočné informácie.
- (3) Nariadenie vlády, ktorým sa zavádza odvod, nadobudlo účinnosť 1. januára 2011. Slovenské orgány potvrdili, že vybrané finančné prostriedky sa nepoužijú, kým Komisia neprijme rozhodnutie.
- (4) Komisii bola pred istým časom doručená sťažnosť organizácie Greenpeace¹, ktorá tvrdí, že financovanie historického deficitu zvýhodňuje spoločnosť ENEL (väčšinového akcionára spoločnosti Slovenské elektrárne), keďže kryje náklady, ktoré by Slovenské elektrárne mali uhradiť podľa zásady „znečisťovateľ platí“.

¹ CP 95/2008 Údajná pomoc spoločnosti ENEL pri vyradovaní jadrových elektrární – Slovensko. Sťažnosť bola uzavretá 2. marca 2010, keďže navrhovateľ žiadnym spôsobom nereagoval na list č. 20 obsahujúci informácie o tom, že slovenské orgány budú Komisii notifikovať zavedenie odvodu.

2. OPIS OPATRENIA

2.1. Cieľ opatrenia pomoci

- (5) Slovensko zriadilo v roku 1995 osobitný fond na účely zaistenia finančných prostriedkov na vyradovanie jadrových zariadení a nakladanie s jadrovým palivom a rádioaktívnym odpadom² (ďalej len „fond na vyradenie z prevádzky“). V roku 2006 bol tento fond nahradený, a to na základe zákona č. 238/2006 Z. z. o Národnom jadrovom fonde na vyradovanie jadrových zariadení a na nakladanie s vyhoretým jadrovým palivom a rádioaktívnymi odpadmi (ďalej len „zákon o NJF“), ktorým sa zriadil Národný jadrový fond na vyradovanie jadrových zariadení a na nakladanie s vyhoretým jadrovým palivom a rádioaktívnymi odpadmi (ďalej len „NJF“). Úlohou NJF – podobne ako pri predchádzajúcom fonde – je vybrať a spravovať finančné prostriedky určené na záverečnú časť jadrovej energetiky, teda predovšetkým na vyradovanie jadrových zariadení vrátane nakladania s rádioaktívnymi odpadmi z tohto vyradovania a nakladania s vyhoretým jadrovým palivom po odstavení jadrového zariadenia³.
- (6) Podľa zákona o NJF musí každý držiteľ povolenia na prevádzku jadrového zariadenia, ktoré vyrába elektrinu, platiť povinný príspevok do NJF na samostatné podúčty pre jednotlivé jadrové zariadenia. Príspevky sa použijú na vyradenie príslušného zariadenia⁴.
- (7) Povinnosť prevádzkovateľov jadrových elektrární platiť podobné príspevky vznikla prvýkrát k 1. januáru 1995 na základe zákona č. 254/1994, keď bol zriadený predchodca NJF.
- (8) Pred rokom 1995 nemuseli prevádzkovatelia jadrových elektrární platiť žiadny finančný príspevok. Z uvedeného dôvodu fond na vyradenie a NJF nevytvorili v čase, keď boli v prevádzke jadrové elektrárne A1 Jaslovské Bohunice (A1) a V1 Jaslovské Bohunice (V1), dostatok finančných prostriedkov na ich vyradenie.
- (9) V rámci prístupových rokovaní sa rozhodlo o predčasnom odstavení jadrovej elektrárne V1. Po predčasnom odstavení jadrovej elektrárne V1 sa prestali vyberať príspevky, ktoré sa mali uhradiť za zvyšný čas životnosti uvedenej elektrárne.
- (10) Aj z historických dôvodov opísaných ďalej v oddiele 2.5.4 tohto rozhodnutia sa náklady súvisiace so zneškodnením vyhoreného jadrového paliva (ďalej len „VJP“) nezahrnuli do povinných príspevkov do fondu na vyradenie z prevádzky hneď v roku 1995.
- (11) „Chýbajúce“ finančné príspevky na vyradenie jadrových elektrární A1 a V1 opísané v bodoch 8 až 10 vytvorili tzv. historický deficit. Slovenská republika má v úmysle pokryť tento deficit zo všeobecného rozpočtu. Na tento účel zaviedla odvod, ktorý majú odvádzať odberatelia elektrickej energie ako časť ceny

² Fond vznikol na základe zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 254/1994 z 25. augusta 1994 o Štátnom fonde likvidácie jadrovoenergetických zariadení a nakladania s vyhoretým jadrovým palivom a rádioaktívnymi odpadmi. Ustanovenia týkajúce sa fondu boli neskôr začlenené do zákona o NJF.

³ Súčasťou notifikácie nie sú úlohy NJF a finančné prostriedky spravované NJF, ktoré sa týkajú ďalších jadrových elektrární.

⁴ Tento mechanizmus nie je súčasťou oznámenia, a preto sa v tomto rozhodnutí neposudzuje. Komisia si vyhradzuje právo analyzovať ho v neskoršej fáze.

elektriny (ďalej len „odvod“). V rokoch 2011 a 2012 sa výnosy odvodu poukazovali priamo do NJF. Od roku 2013 sa budú platiť do všeobecného štátneho rozpočtu.

2.2. Mechanizmus financovania

- (12) Odvod bol zavedený nariadením vlády č. 426/2010. Predmetný odvod sa ukladá koncovým odberateľom podľa množstva dodanej elektrickej energie. Vyberajú ho prevádzkovatelia prenosových/regionálnych distribučných/miestnych distribučných sústav podľa miesta pripojenia koncového odberateľa. V roku 2011 bola výška odvodu stanovená na 3 EUR/MWh elektriny dodanej koncovým odberateľom.

2.2.1. Odvod uložený v rokoch 2011 a 2012

- (13) V článku 7 ods. 4 a ods. 5 zákona o NJF, ako aj v článku 2 ods. 1 nariadenia vlády č. 426/2010 sa pôvodne stanovovalo, že odvod, ktorý vyberajú prevádzkovatelia prenosových/regionálnych distribučných/miestnych distribučných sústav, sa musí poukazovať mesačne na účet NJF.

2.2.2. Odvod v roku 2013

- (14) Dňa 4. októbra 2012 Slovenská republika notifikovala návrh zákona, ktorým sa mení a dopĺňa článok 7 ods. 4 a ods. 5 zákona o NJF.
- (15) Podľa tohto návrhu zmien a doplnení bude prevádzkovateľ prenosovej sústavy a prevádzkovatelia distribučnej sústavy od roku 2013 platiť odvod na rozpočtový účet kapitoly ministerstva. Ministerstvo následne poukáže mesačné platby zo všeobecného rozpočtu do NJF na účely pokrytia historického deficitu. Aj keď odvod prinesie štátu prostriedky potrebné na realizáciu platieb do NJF, ročná suma, ktorú NJF dostane, nie je rovnaká ako suma odvodu (pozri článok 7 ods. 12, ktorý sa má vložiť do zákona o NJF).
- (16) V návrhu na zmenu a doplnenie zákona sa uvádza nový paragraf 13b, ktorý znie:

„Prechodné ustanovenia k úprave účinnej od 1. januára 2013

(1) Odvod podľa § 7 ods. 1 písm. b) za december 2012 sú prevádzkovatelia sústav povinní zaplatiť na účet jadrového fondu.

Zo sumy prijatej na účet jadrového fondu podľa osobitného predpisu^{19f} za roky 2011 a 2012 sa odpočíta suma, ktorá tvorí súčin efektívnej sadzby odvodu a salda elektriny, ktorú tvorí rozdiel hodnôt sumárne dovezenej elektriny a sumárne vyvezenej elektriny z územia Slovenskej republiky za príslušný rok. Táto suma sa do 31. marca 2013 poukáže z účtu jadrového fondu na príjmový rozpočtový účet kapitoly ministerstva. Zostatok sumy, ktorá bola prijatá na účet jadrového fondu podľa osobitného predpisu^{19f}) zostane na účte jadrového fondu a použije sa na financovanie krytia historického deficitu finančných prostriedkov záverečnej časti jadrovej energetiky.“

- (17) Slovensko uviedlo, že v roku 2011 dosiahol čistý dovoz úroveň 354 737,5 MWh.

2.3. Historický deficit: vymedzenie a výška

- (18) V § 7 ods. 1 písm. b) zákona o NJF sa historický deficit vymedzuje ako dlh, ktorý vznikol pri tvorbe zdrojov určených na krytie nákladov záverečnej časti jadrovej energetiky, vytváraných počas doterajšej prevádzky jadrových zariadení na účely výroby elektriny, vo výške dlhu vytvoreného ku dňu účinnosti tohto zákona (t. j. k 1. júlu 2006).
- (19) Rovnaký prístup sa uplatňuje v nariadení vlády č. 426/2010, ktorým sa vykonáva zavedenie odvodu (§ 1 písm. a): *„dlhom [sa rozumie] deficit finančných prostriedkov, ktorý vznikol pri tvorbe zdrojov určených na krytie nákladov záverečnej časti jadrovej energetiky, vytvorených počas doterajšej prevádzky jadrových zariadení na účely výroby elektriny, vo výške dlhu vytvoreného ku dňu účinnosti zákona“* [zákona o NJF č. 238/2006]. Okrem toho sa v § 1 písm. a) nariadenia vlády č. 426/2010 uvádza, že dlh sa vypočíta ako *„rozdiel potrebných finančných prostriedkov na realizáciu záverečnej časti jadrových zariadení, na ktoré neboli odvedené finančné prostriedky v potrebnej výške počas ich prevádzky, a odvedených finančných prostriedkov na príslušné podúchy alebo analytické účty jadrového fondu“*.
- (20) Slovenské orgány vysvetlili, že v čase nadobudnutia účinnosti zákona o NJF bolo známe, že finančné zdroje sústredené prostredníctvom povinných príspevkov do NJF nepostačia na pokrytie nákladov na vyradovanie, nákladov na nakladanie s jadrovým odpadom a nákladov na nakladanie s vyhoretým palivom týkajúcich sa elektrární A1 a V1. Dôvodom boli tieto okolnosti:

– Do 31. decembra 1994 neexistovala žiadna zákonná povinnosť prevádzkovateľov jadrových zariadení finančne prispievať na budúce náklady na vyradovanie. Zákom č. 254/1994 Z. z. o Štátnom fonde likvidácie jadrovoenergetických zariadení a nakladania s vyhoretým jadrovým palivom a rádioaktívnymi odpadmi, v ktorom sa stanovila platobná povinnosť vlastníkov jadrových zariadení a držiteľov licencií na prevádzku jadrových zariadení, sa predpísalo poukazovanie príspevkov od 1. januára 1995. V dôsledku toho sa neplatili žiadne príspevky do fondu na vyradenie z prevádzky v súvislosti s elektrárnou A1. Príspevky súvisiace s jadrovou elektrárnou V1 sa platili až od 1. januára 1995.

– Jadrová elektráreň V1 (ktorú tvoria dva bloky) mala za normálnych okolností pokračovať v prevádzke do roku 2015. V priebehu prístupových rokovaní sa však rozhodlo o jej predčasnom odstavení. Prvý blok bol odstavený 31. decembra 2006 a druhý 31. decembra 2008. To znamená, že prevádzkovateľ jadrovej elektrárne V1 hradil príspevky do Národného jadrového fondu do 31. decembra 2006 za prevádzku dvoch blokov a do 31. decembra 2008 len za zvyšný blok. Následne sa dlh na príspevkoch do NJF zvýšil za obdobie od roku 2009 do konca plánovanej prevádzky elektrárne okolo roku 2015.

– Do 1. januára 2002 príspevky do NJF nezahŕňali časť určenú na krytie nákladov súvisiacich s konečným zneškodnením VJP. Slovensko dovtedy nevedelo, ako bude postupovať v otázke konečného zneškodnenia vyhorelého jadrového paliva ani to, aké budú náklady na toto zneškodnenie. Slovensko v tejto súvislosti vysvetlilo, že pri stanovovaní príspevku prevádzkovateľov jadrových elektrární do fondu na vyradenie z prevádzky na budúce vyradovanie jadrových elektrární

podľa zákona č. 254/1994 sa neprijalo žiadne rozhodnutie o spôsobe riešenia otázky konečného zneškodnenia VJP. V období komunizmu platila dohoda medzi ZSSR a Československom o bezplatnom vývoze vyhoreného jadrového paliva do ZSSR. Keď bolo jasné, že dohoda o bezplatnom vývoze VJP do ZSSR sa už viac nebude plniť, že podobné opatrenia nebudú možné ani reálne a že Slovensko zrejme bude musieť vybudovať zariadenie na zneškodnenie vyhoreného jadrového paliva, pozornosť sa zamerala na zahrnutie nákladov na konečné zneškodnenie do odhadu nákladov, z ktorého vychádzali povinné príspevky. Podľa tohto odhadu sa povinné príspevky upravili.

- (21) Z toho vyplýva, že historický deficit zahŕňa tieto náklady:
- a) všetky náklady na vyradenie jadrovej elektrárne A1 a náklady vyplývajúce z nakladania s rádioaktívnym odpadom, ktorý vzniká pri vyradovaní⁵,
 - b) časť nákladov na vyradenie jadrovej elektrárne V1 a na nakladanie s rádioaktívnym odpadom, ktorý vzniká pri vyradovaní,
 - c) časť nákladov na nakladanie s VJP z jadrovej elektrárne V1, ktoré vznikne na začiatku prvej fázy vyradovania. Ide o náklady na dlhodobé dočasné uloženie vyhoreného paliva a konečné zneškodnenie vyhoreného jadrového paliva v hlbokom geologickom úložisku na zneškodnenie.
- (22) Časti b) a c) historického deficitu sa počítajú ako rozdiel medzi celkovými nákladmi na vyradovanie (vrátane nakladania s jadrovým odpadom, ktorý vzniká pri vyradovaní) a celkovými nákladmi na nakladanie s vyhoreným jadrovým palivom (ktoré vzniká na začiatku vyradovania), od ktorého sa odrátajú príspevky Slovenských elektrární a.s. poukázané do fondu na vyradenie z prevádzky/NJF v rokoch 1995 až 2008 pre jadrovú elektráreň V1.
- (23) Výška historického deficitu sa v súčasnosti odhaduje na 2 364 mil. EUR.

Tabuľka 1: Príspevok jadrovej elektrárne A1 k sume historického deficitu:

Položka	EUR
Stav k 31. 12. 2010	8 508 000 ⁶
Náklady na vyradenie elektrárne od roku 2011 (vrátane nakladania s rádioaktívnym odpadom, ktorý vzniká pri vyradovaní)	– 828 306 000
Náklady na vyradenie elektrárne vyplatené do konca roku 2010	– 263 112 000
Historický deficit za jadrovú elektráreň A1	– 1 082 910 000

⁵ Nie sú zahrnuté náklady súvisiace s VJP. Treba však poznamenať, že zariadenie na nakladanie s VJP z atómovej elektrárne A1 sa nenachádza v Slovenskej republike, ale v Rusku. Posledné VJP z jadrovej elektrárne A1 bolo vyvezené do Ruskej federácie okolo roku 2000.

⁶ Kladná suma na analytickom účte jadrovej elektrárne A1 v NJF.

Tabuľka 2: Príspevok jadrovej elektrárne V1 k sume historického deficitu:

Položka	EUR
Stav k 31. 12. 2010	319 301 000
Náklady na vyradenie elektrárne (vrátane nakladania s rádioaktívnym odpadom, ktorý vzniká pri vyradovaní)	– 826 749 000
Náklady na uloženie paliva na začiatku fázy vyradovania	– 108 439 000
Príspevok na zneškodnenie vyhoretého jadrového paliva	– 665 585 000
Historický deficit za jadrovú elektrárňu V1	– 1 281 472 000

- (24) Záväzok predčasného uzavretia jadrovej elektrárne V1 bol súčasťou protokolu 9 k Aktu o pristúpení Slovenskej republiky k Európskej únii. V uvedenom protokole sa Európska únia zaviazala poskytnúť Slovenskej republike náhradu vo forme finančnej pomoci. Slovenská republika a Európska banka pre obnovu a rozvoj (EBOR) podpísali 16. novembra 2001 rámcovú dohodu, ktorou sa zriaďuje *Medzinárodný fond pre podporu odstavenia Bohuníc na Slovensku (Bohunice International Decommissioning Support Fund – BIDSF)*. Účelom fondu BIDSF spravovaného bankou EBOR je financovať alebo spolufinancovať vybrané projekty na vyradenie jadrovej elektrárne V1 a činnosti súvisiace s vyradením jadrovej elektrárne V1. Všetky činnosti financované z prostriedkov, ktoré sa poukážu prostredníctvom fondu BIDSF, sú predmetom verejného obstarávania upraveného pravidlami EBOR. Za dohľad nad fondom a jeho koordináciu v Slovenskej republike zodpovedá ministerstvo hospodárstva. Pôsobenie fondu BIDSF sa predĺžilo do roku 2016.
- (25) Celý historický deficit jadrovej elektrárne V1 bude pokrytý z odvodu a fondu BIDSF. Odhaduje sa, že suma z fondu BIDSF, ktorá sa použije na pokrytie nákladov na vyradenie jadrovej elektrárne V1, dosiahne výšku 440,545 mil. EUR.

2.4. Zapojené elektrárne a subjekty

2.4.1. Jadrová elektrárň A1

- (26) Jadrová elektrárň A1 (v Jaslovských Bohuniciach) bola v prevádzke v rokoch 1972 – 1977. V uvedenom období tu došlo ku dvom nehodám. V roku 1978 sa na základe technickej, hospodárskej a bezpečnostnej analýzy rozhodlo o tom, že sa začne jej vyradenie.

2.4.2. Jadrová elektrárň V1

- (27) Jadrovú elektrárň V1, ktorá sa taktiež nachádza v Jaslovských Bohuniciach, tvoria dva reaktory, ktoré boli uvedené do komerčnej prevádzky v roku 1981.
- (28) Uvedené dva bloky sa postupne vyradili z prevádzky 31. decembra 2006 a 31. decembra 2008.

2.4.3. Slovenský energetický podnik

- (29) Prevádzka oboch elektrární A1 a V1 sa začala v období komunizmu v rámci centrálne riadeného hospodárstva. Elektrárne A1 a V1 prevádzkoval produktívny hospodársky koncern s názvom *Slovenské energetické podniky*.
- (30) Od 1. júla 1988 prevádzkoval obe jadrové elektrárne A1 a V1 *Slovenský energetický podnik, štátny podnik* (ďalej len „SEP“). Išlo o štátny podnik, ktorý zriadilo ministerstvo palív a energetiky.
- (31) Podľa zákona č. 88/1988 Zb. o štátnom podniku boli štátne podniky socialistické organizácie, ktoré mali samostatné právne postavenie oddelené od postavenia štátu.
- (32) V roku 1990 bol zákon č. 88/1988 nahradený novým zákonom o štátnom podniku (zákon č. 111/1990). Slovensko vysvetlilo, že štátne podniky podľa zákona č. 111/1990 nemožno porovnávať s obchodnými spoločnosťami, keďže v uvedených štátnych podnikoch neexistujú žiadne akcie, ktoré by štát mohol previesť na iné osoby. Štátne podniky, ktoré sa privatizovali ako prvé, sa museli transformovať najskôr na obchodné spoločnosti. To sa v prípade SEP stalo v roku 1994, keď sa pretransformoval na Slovenské elektrárne a.s.

2.4.4. Slovenské elektrárne, a.s.

- (33) Akciová spoločnosť Slovenské elektrárne, a. s. („SE“) vznikla 1. novembra 1994 v kontexte budúcej privatizácie SEP⁷. Spoločnosť SE bola právnym nástupcom SEP.
- (34) Vyradenie jadrovej elektrárne A1 sa po roku 1995 financovalo z NJF, ako aj zo štátneho rozpočtu (prostredníctvom platieb do NJF). Spoločnosť SE zaistovala správu a údržbu budov elektrárne A1 predovšetkým zo svojich prevádzkových výnosov.
- (35) Pokiaľ ide o elektráreň V1, SE platili príspevok do NJF v rokoch 1995 až 2006.
- (36) Podnik SE je akciová spoločnosť, ktorej hlavným predmetom podnikania je výroba a predaj elektriny. Z hľadiska dostupnej inštalovanej kapacity ide o najväčšiu spoločnosť na výrobu elektrickej energie na Slovensku. Vyrába a predáva aj tepelnú energiu a poskytuje doplnkové služby pre elektrickú sieť. Väčšinovým akcionárom Slovenských elektrární je od roku 2006 spoločnosť ENEL. Zvyšné akcie vlastní štát.

2.4.5. Javys, a.s.

- (37) V apríli 2006 Slovenské elektrárne previedli jadrové elektrárne A1 a V1 a príslušné záväzky za symbolickú cenu na spoločnosť GovCo – podnik vo vlastníctve štátu, ktorý prevzal niektoré jadrové zariadenia od spoločnosti SE pred

⁷ V súlade s postupom privatizácie boli majetok a majetkové práva SEP prevedené do štátneho privatizačného fondu. Následne sa previedli zo štátneho privatizačného fondu do jednotlivých spoločností podľa príslušných činností. Časť majetku (vrátane elektrární A1 a V1) a práv prešla na podnik Slovenské elektrárne, a.s.

jej privatizáciou⁸. Spoločnosť GovCo, a.s. bola založená 6. júla 2005 ako pobočka Slovenských elektrární. Po zápise do obchodného registra odkúpil 100 % akcií štát (ministerstvo hospodárstva). V roku 2007 sa spoločnosť GovCo premenovala na JAVYS, a.s. (súčasný vlastník). Štát vlastní 100 % akcií spoločnosti JAVYS, a.s..

- (38) Spoločnosť GovCo prevzala elektrárne A1 a V1, ktorých súčasťou boli objekty, ďalšie práva a majetková hodnota využívané pri ich prevádzke vrátane vyhoretého jadrového paliva vytvoreného jadrovými elektrárnami V1 a A1 do dňa nadobudnutia účinnosti zmluvy, jadrového paliva používaného v jadrových elektrárnach V1 a A1 v čase nadobudnutia účinnosti zmluvy a rádioaktívneho odpadu vytvoreného v jadrových elektrárnach V1 a A1 do dňa nadobudnutia účinnosti zmluvy, ako aj existujúce a možné záväzky viazané na prevezený majetok.
- (39) Keďže elektráreň V1 bola pri prevode na spoločnosť GovCo/JAVYS, a.s. (čiastočne) v prevádzke, spoločnosť JAVYS, a.s. platila povinný príspevok do NJF, ako sa vyžaduje v zákone o NJF v prípade elektrární, ktoré sú v prevádzke.
- (40) Držiteľom povolenia na vyradenie elektrární A1 a V1 je spoločnosť JAVYS, a.s. Uvedená spoločnosť zodpovedá za realizáciu vyradovania jadrových elektrární v súlade so schválenou Stratégiou záverečných častí využívania jadrovej energie. Dostáva platby z NJF určené na vyradovanie.
- (41) Slovenské orgány uviedli, že existuje niekoľko mechanizmov na zaistenie toho, aby sa finančné prostriedky poukázané spoločnosti JAVYS použili len na vyradenie elektrární A1 a V1 a obmedzili na minimum potrebné na pokrytie historického deficitu.
- (42) Slovenské orgány vysvetlili, že to vyplýva z týchto ustanovení zákona o NJF: oprávnené náklady musia byť v súlade so stratégiou záverečnej časti jadrovej energetiky, ktorá obsahuje osobitný výpočet nákladov na vyradovanie (§ 10 ods. 2 zákona o NJF); príjemca musí predložiť výpočty požadovaných finančných prostriedkov a opis činností, ktoré sa majú financovať; výpočty skontroluje NJF. Okrem toho musí dohoda o poskytnutí finančných prostriedkov z NJF medzi NJF a príjemcom obsahovať ustanovenia o výške a účele požadovaných finančných prostriedkov, účtovnej metóde, kontrolných mechanizmoch a sankciách za neoprávnené alebo nehospodárne použitie peňazí, ktoré zahŕňajú taktiež vrátenie peňazí aj s úrokmi.
- (43) Navyše pokiaľ ide o stanovenie nákladov na vyradovanie v rámci uvedenej stratégie, Slovensko vysvetlilo, že náklady na vyradovanie jadrových zariadení, uvedené v stratégii záverečnej časti jadrovej energetiky, boli vypočítané pomocou kódu OMEGA. Metodika výpočtu zahrnutá do tohto kódu vychádza z medzinárodnej sústavy na určenie nákladov na vyradovanie (ISDC – International Structure for Decommissioning Costing of Nuclear Installations, Medzinárodná sústava na určenie nákladov na vyradovanie jadrových

⁸ Dohoda o privatizácii so spoločnosťou ENEL bola podpísaná 17. februára 2005. Obsahovala však odkladaciu podmienku týkajúcu sa prevodu majetku elektrární A1 a V1 na spoločnosť GovCo.

zariadení)⁹, ktorú vydali Medzinárodná agentúra pre atómovú energiu (MAAE)¹⁰ vo Viedni, OECD/NEA (Agentúra pre jadrovú energiu) v Paríži a Európska komisia v Bruseli.

2.5. Právny rámec financovania vyrad'ovania jadrových zariadení, vyhoretého paliva a rádioaktívneho odpadu na Slovensku

2.5.1. Zriadenie NJF a zavedenie povinného príspevku do fondu na vyradenie z prevádzky od 1. januára 1995

A) Uznesenie vlády č. 190/1994:

- (44) Po páde komunizmu v roku 1989 a vyhlásení nezávislosti v roku 1992 si Slovenská republika uvedomila, že nemá žiadny jasný a spoľahlivý organizačný a právny rámec nakladania s jadrovým odpadom. S cieľom vytvoriť technicko-hospodársky, organizačný a legislatívny rámec pre spoľahlivé a bezpečné zneškodňovanie rádioaktívneho odpadu Slovenská republika pripravila *Koncepciu zneškodňovania rádioaktívnych odpadov z jadrovoenergetických zariadení a ostatných pracovísk so zdrojmi ionizujúceho žiarenia* (ďalej len „konceptia z roku 1994“). Vláda schválila uvedenú koncepciu uznesením č. 190/1994 z 8. marca 1994.
- (45) V koncepcii z roku 1994 sa uvádza, že náklady na likvidáciu rádioaktívneho odpadu a vyrad'ovanie predstavujú výdavky do budúcnosti a budú čiastočne kryté z prevádzkových výnosov subjektov vytvárajúcich odpad a čiastočne zo Štátneho fondu likvidácie jadrovoenergetických zariadení. Štátny fond likvidácie jadrovoenergetických zariadení sa mal financovať z príspevkov vychádzajúcich z nákladov na výrobu elektrickej energie a príspevkov zo štátneho rozpočtu. Prehľad nákladov a finančných prostriedkov potrebných na vyradenie jednotlivých slovenských jadrových elektrární je uvedený v prílohe koncepcie z roku 1994. Sú rozdelené na príspevky prevádzkovateľov jadrových elektrární a príspevky zo štátneho rozpočtu. Pokiaľ ide o jadrovú elektráreň A1, v prílohe koncepcie z roku 1994 sa počíta len s príspevkami zo štátneho rozpočtu.
- (46) Slovenské orgány vysvetlili, že dokument bol prijatý v určitej historickej situácii a niektoré predpoklady, ktoré sú v ňom uvedené, už môžu byť zastarané. Išlo však o prvý dokument, v ktorom bol zaujatý systematickejší prístup k problematike vyrad'ovania jadrových zariadení na Slovensku. V nadväznosti na koncepciu z roku 1994 bol prijatý zákon č. 254/1994 Z. z. o Štátnom fonde likvidácie jadrovoenergetických zariadení a nakladania s vyhoretým jadrovým palivom a rádioaktívnymi odpadmi.

B) Zákon č. 254/1994 Z. z. o Štátnom fonde likvidácie jadrovoenergetických zariadení a nakladania s vyhoretým jadrovým palivom a rádioaktívnymi odpadmi:

- (47) Fond na vyradenie z prevádzky bol zriadený na účely financovania vyrad'ovania, nakladania s jadrovým odpadom a nakladania s vyhoretým jadrovým palivom.

⁹ Agentúra pre jadrovú energiu OECD, Medzinárodná agentúra pre atómovú energiu, Európska komisia, Medzinárodná sústava na určenie nákladov na vyrad'ovanie (ISDC) jadrových zariadení. OECD/NEA č. 7088, (2012) ISDC.

¹⁰ Medzinárodná agentúra pre atómovú energiu, *Financial aspects of decommissioning: Report by an expert group* (Finančné hľadiská vyrad'ovania: správa expertnej skupiny), MAAE-TECDOC-1476, MAAE, Viedeň, 2005.

- (48) V § 3 ods. 2 zákona č. 254/1994 sa stanovuje, že vlastníci jadrovoenergetických zariadení sú povinní platiť príspevky do fondu na vyradenie z prevádzky. Na tomto základe museli prevádzkovatelia jadrovoenergetických zariadení platiť príspevky do fondu na vyradenie z prevádzky od 1. januára 1995.
- (49) Zákonom č. 254/1994 Z. z. sa ukladalo takisto platenie priamych príspevkov zo strany štátu ako dodatočných finančných príspevkov pre fond na vyradenie z prevádzky. Priame príspevky zo štátneho rozpočtu súviseli so skutočnosťou, že do roku 1995 sa nevyberali žiadne finančné príspevky od prevádzkovateľov (neexistovali žiadne právne predpisy, ktoré by takúto povinnosť ukladali). Štátne príspevky však na rozdiel od príspevkov prevádzkovateľov neboli záväzné. Štát, ktorému chýbali finančné prostriedky, neprispieval na úrovni potrebnej na pokrytie historického deficitu. Na vyradenie elektrárne A1 sa zo štátneho rozpočtu prispelo v rokoch 1995 – 2001 sumou 20 334 600 EUR, čo zodpovedá iba približne 1/10 finančných prostriedkov, ktoré sa pôvodne podľa koncepcie z roku 1994 mali vyčleniť zo štátneho rozpočtu na financovanie vyradovania elektrárne A1 (celková predpokladaná suma pre jadrovú elektrárňu A1, ktorá sa mala vyčleniť zo štátneho rozpočtu predstavovala 6 012 mil. SKK, teda približne 200 mil. EUR). Finančné prostriedky zo štátneho rozpočtu sa nepoužili na žiadne iné účely než na jadrovú elektrárňu A1.

C) Zákon č. 238/2006 Z. z. o Národnom jadrovom fonde:

- (50) Od 1. júla 2006 sa príspevky ukladali na základe zákona o NJF č. 238/2006.

2.5.2. Výška príspevkov

- (51) Slovenské orgány uviedli, že výška povinných príspevkov sa vždy určovala tak, aby príspevky pokryli predpokladané náklady na vyradovanie.
- (52) V roku 1995 bola výška príspevku stanovená na úrovni 10 % predajnej ceny elektriny vyrobenej v jadrovej elektrárni. Príspevky sa určili na základe vtedajších predpokladaných finančných potrieb z príspevkov prevádzkovateľa (v prípade jadrovej elektrárne V1 predstavovali predpokladané potreby 319 mil. SKK ročne na obdobie 6 rokov, t. j. 1,914 mld. SKK (63,53 mil. EUR)), ako aj na základe priemerného ročného výkonu reaktorov a predpokladanej ceny elektriny.
- (53) Suma finančných prostriedkov vyzbieraných na základe tejto metódy prekročila úroveň, ktorá bola považovaná za potrebnú v rámci koncepcie z roku 1994. Napríklad pri elektrárni V1 sa výška ročných príspevkov pohybovala v rozpätí od najnižšej úrovne 468,8 mil. SKK v roku 1998 po najvyššiu úroveň 691,9 mil. SKK v roku 1995.
- (54) Po tom, čo nadobudol účinnosť zákon č. 560/2001 (ktorým sa menil a dopĺňal zákon č. 254/1994), sa výška príspevkov pre všetky elektrárne stanovila na 350 000 SKK ročne na každý MW inštalovaného elektrického výkonu jadrového zariadenia a 6,8 % z predajnej ceny elektrickej energie vyrobenej za rok v príslušnom jadrovom zariadení. Ročná suma vybraná na základe tejto metódy sa pohybovala v rozpätí od najnižšej sumy 849,7 mil. SKK v roku 2002 po najvyššiu sumu 917,7 mil. SKK v roku 2004.

- (55) Príspevky uložené zákonom č. 560/2001 vychádzali z aktualizovaných odhadov nákladov¹¹, ktoré zahŕňali aj náklady týkajúce sa konečného zneškodnenia VJP.
- (56) Keď nadobudol účinnosť zákon č. 238/2006 o NJF, výška príspevkov bola stanovená na 350 000 SKK ročne na každý MW inštalovaného elektrického výkonu jadrového zariadenia a 5,95 % predajnej ceny elektrickej energie vyrobenej v danom jadrovom zariadení v predchádzajúcom roku.
- (57) V zákone č. 238/2006 sa predpokladá pravidelná revízia odhadu nákladov. Podľa potreby sa potom prispôsobujú príspevky do NJF. Slovensko v súčasnosti reviduje odhad nákladov s cieľom overiť, či je potrebné upraviť výšku príspevkov¹².

2.5.3. Ustanovenie o jadrovej zodpovednosti

- (58) V prvom slovenskom atómovom zákone (zákon č. 130/1998) sa v § 19 ods. 2 uvádza: „Za vyradovanie jadrového zariadenia z prevádzky zodpovedá prevádzkovateľ. Prevádzkovateľ je povinný zabezpečovať účelovo viazané prostriedky na úhradu nákladov spojených s vyradovaním jadrového zariadenia z prevádzky.“ Tento zákon bol nahradený zákonom č. 541/2004 Z. z. o mierovom využívaní jadrovej energie. Pokiaľ ide o zodpovednosť za náklady na vyradovanie, podľa § 20 uvedeného zákona je držiteľ povolenia na prevádzku povinný po ukončení prevádzky jadrového zariadenia zabezpečiť vyradenie zariadenia. Podobne podľa § 21 tohto zákona za bezpečné nakladanie s rádioaktívnymi odpadmi zodpovedá pôvodca rádioaktívnych odpadov. Pokiaľ ide o financovanie jadrových záväzkov, v § 19 ods. 8 zákona č. 541/2004 sa stanovuje, že držiteľ povolenia na prevádzku je povinný zabezpečovať účelovo viazané prostriedky na úhradu nákladov spojených s vyradovaním.
- (59) V tejto súvislosti slovenské orgány uviedli, že ak sa počas prevádzky jadrovej elektrárne zistí, že sústredené finančné prostriedky v NJF nestačia na pokrytie nákladov na vyradovanie, za chýbajúce sumy naďalej zodpovedá prevádzkovateľ. To isté platí v prípade, že prevádzkovateľ dobrovoľne odstavi jadrovú elektráreň pred plánovaným ukončením životnosti, t. j. za chýbajúce príspevky v NJF zodpovedá prevádzkovateľ.
- (60) V prípade, že o predčasnom odstavení rozhodnú slovenské orgány z iných ako bezpečnostných dôvodov, sú však tieto orgány povinné uhradiť držiteľovi povolenia náklady potrebné na zaistenie jadrovej bezpečnosti a Štátnemu fondu likvidácie jadrovoenergetických zariadení a nakladania s vyhoretým jadrovým palivom a rádioaktívnymi odpadmi príslušnú časť nákladov, ktoré vznikli v dôsledku takéhoto rozhodnutia (pozri § 32 zákona č. 541/2004).

2.5.4. Problém vyhorelého jadrového paliva

- (61) Slovenské orgány vysvetlili, že jadrová energetika v Slovenskej republike (Československu) sa od samého začiatku rozvíjala v úzkej spolupráci so Sovietskym zväzom. V tejto oblasti sa so Sovietskym zväzom podpísalo niekoľko zmlúv:

¹¹ Odhady sú uvedené v uznesení Slovenskej vlády č. 429 zo 7. júna 2000, v ktorom sa predpokladá plné finančné zvládnutie zadnej časti jadrovej energetiky v Slovenskej republike.

¹² Pozri kapitolu 9 návrhu Stratégie záverečnej časti mierového využívania jadrovej energie.

- zmluva o výstavbe elektrárne A1 z roku 1956. Podľa tejto dohody Sovietsky zväz bezplatne dodával Československu obohatené palivo a Československo bezplatne vracalo do Sovietskeho zväzu vyhoreté jadrové palivo;
 - zmluva medzi vládou Sovietskeho zväzu a vládou Československa o spolupráci pri výstavbe dvoch jadrových elektrární v Československu z 30. apríla 1970 (V1 a V2 Bohunice), podľa ktorej mal Sovietsky zväz po celý čas prevádzky elektrární dodávať obohatené palivo vyrobené z československého koncentráту. Sovietsky zväz mal dopraviť VJP do úložiska a následne ho spracovať v súlade s technickými špecifikáciami.
- (62) V 90. rokoch 20. storočia však už riadne dodržiavanie tejto zmluvy nebolo možné, keďže neexistovala ani jedna zo zmluvných strán. Uskutočnili sa rokovania o presune zodpovednosti za plnenie dohody na Slovenskú republiku a Ruskú federáciu, ktoré však neviedli ku konečnej dohode. Bolo síce možné dosiahnuť dohodu v otázke VJP z elektrárne A1 a VJP sa mohlo vyvážať do Ruska približne do roku 2000 (palivo v elektrárni A1 je z prírodného uránu), z dôvodu zmeny ruského právneho rámca koncom 90. rokov 20. storočia sa však nenašlo podobné riešenie pre VJP z elektrárne V1 (obohatený urán).
- (63) Okolo roku 2000 Slovensko dospelo k záveru, že bude musieť vybudovať zariadenie na konečné zneškodnenie VJP. V tejto súvislosti uskutočnilo revíziu financovania zadnej časti jadrovej energetiky. V rámci tejto revízie (Prognóza plného finančného zvládnutia zadnej časti jadrovej energetiky v Slovenskej republike) sa ukázalo, že treba zvýšiť príspevky do NJF s cieľom pokryť všetky náklady súvisiace s nakladaním s vyhoreným jadrovým palivom vrátane konečného zneškodnenia. Po nadobudnutí účinnosti zákona č. 560/2001 Z. z. z 1. januára 2002 sa následne zvýšili povinné príspevky do fondu na vyradenie z prevádzky [pozri bod (54) vyššie].
- (64) Podľa § 9 ods. 1 písm. c) zákona o NJF kryje NJF náklady na nakladanie s vyhoreným jadrovým palivom po ukončení prevádzky jadrového zariadenia. Vlastník/prevádzkovateľ jadrovej elektrárne hradí náklady na uloženie vyhoreného paliva až do ukončenia prevádzky elektrárne. Predpokladané náklady na nakladanie s VJP (po ukončení prevádzky elektrárne) sú zahrnuté do povinných príspevkov na základe § 7 ods. 1 písm. a) zákona o NJF.

3. POSÚDENIE

- (65) V článku 106a ods. 3) Zmluvy o Euratome sa stanovuje, že ustanovenia Zmluvy o Európskej únii a Zmluvy o fungovaní Európskej únie sa neodchyľujú od ustanovení Zmluvy o Euratome.
- (66) Teda pokiaľ z uplatňovania Zmluvy o fungovaní Európskej únie nevyplýva odchýlenie sa od Zmluvy o Euratome, uplatňuje sa ZFEÚ.

3.1. Existencia štátnej pomoci podľa článku 107 ods. 1 Zmluvy o fungovaní Európskej únie

3.1.1. Štátna pomoc pre SE

- (67) Podľa judikatúry Súdneho dvora je koncepcia pomoci širšia ako koncepcia dotácie, lebo nezahŕňa len pozitívne prínosy, ako sú napríklad samotné dotácie, ale aj intervencie, ktoré v rôznych formách zmierňujú poplatky, ktoré sú normálne zahrnuté v rozpočte pre podnik a ktoré pre to, že sú dotáciami v užšom slova zmysle, sú svojou povahou podobné a majú rovnaký účinok¹³.
- (68) Do prevodu elektrární V1 a A1 zo SE na GovCo za symbolickú cenu v apríli 2006 bola spoločnosť SE podľa platných slovenských predpisov zodpovedná za náklady na vyradenie elektrárne V1 (pozri opis právnych predpisov vo vyššie uvedenom oddiele 2.5.3). Hoci spoločnosť SE nebola prevádzkovateľom elektrárne A1, je právnym nástupcom prevádzkovateľa elektrárne A1 a boli na ňu prevedené všetky záväzky týkajúce sa elektrárne A1, čo znamená, že malo financovať aj náklady na vyradenie elektrárne A1.
- (69) V platných slovenských právnych predpisoch je ustanovená zásada „znečisťovateľ platí“. Táto zásada, ktorá je aj súčasťou politiky EÚ poskytovania štátnej pomoci, vyžaduje, aby znečisťovatelia prevzali náklady týkajúce sa znečistenia¹⁴. V prípade jadrovej energie to znamená, že náklady týkajúce sa vyradovania, nakladania s jadrovým odpadom a nakladania s vyhoreným jadrovým palivom zodpovedajú nákladom za znečistenie, ktoré by za normálnych okolností hradili znečisťovatelia, t. j. prevádzkovatelia jadrových elektrární.
- (70) To sa potvrdzuje aj v odporúčaní Komisie 2006/851/Euratom z 24. októbra 2006 o správe finančných prostriedkov na vyradovanie jadrových zariadení z prevádzky a zaobchádzanie s vyhoreným palivom a rádioaktívnym odpadom¹⁵ (ďalej len „odporúčanie“). V oddiele 3 ods. 3 odporúčania sa uvádza:
- „Zásada ‚znečisťovateľ platí‘ by sa mala v plnom rozsahu uplatňovať počas vyradovania¹⁶ jadrových zariadení z prevádzky. V tejto súvislosti by malo byť prvoradou starosťou prevádzkovateľov jadrových zariadení zabezpečenie dostupnosti primeraných finančných prostriedkov na bezpečné vyradovanie týchto zariadení z prevádzky v čase, keď je príslušné jadrové zariadenie trvalo odstavené.“*
- (71) Táto zásada je tiež zahrnutá v smernici 2011/70/Euratom, ktorou sa zriaďuje rámec Spoločenstva pre zodpovedné a bezpečné nakladanie s vyhoreným palivom

¹³ Vec 30/59 Steenkolenmijnen/Vysoký úrad [1961] Zb. 3, 19.

¹⁴ Pozri bod 24 usmernení o pomoci na ochranu životného prostredia, rozsudok Súdneho dvora vo veci C-126/01 GEMO [2003] Zb. I-13769 a rozhodnutie Komisie o štátnej pomoci, ktorú Spojené kráľovstvo plánuje poskytnúť na zriadenie Úradu pre likvidáciu jadrových zariadení (2006/643/ES); Ú. v. EÚ L 268, 27.9.2006, s. 37, ods. 90.

¹⁵ Ú. v. EÚ L 330, 28.11.2006, s. 31.

¹⁶ Vyradovanie z prevádzky podľa odporúčania zahŕňa „všetky činnosti zahrňajúce technické vyradenie jadrového zariadenia z prevádzky (dekontamináciu, demontáž a zbúranie) a zaobchádzanie s odpadom (zaobchádzanie s rádioaktívnym odpadom a vyhoreným palivom a ich zneškodňovanie), ktorých následkom je vyradenie jadrových zariadení z rádiologických obmedzení;“ (oddiel 2 písm. a) odporúčania).

a rádioaktívnym odpadom¹⁷. V tejto smernici je ustanovená povinnosť členských štátov zabezpečiť, aby boli pre prípad potreby dostupné primerané finančné zdroje na nakladanie s vyhoretým palivom a rádioaktívnym odpadom aj z vyradenia, s náležitým zohľadnením zodpovednosti pôvodcov vyhoretoho paliva a rádioaktívneho odpadu. Hoci obdobie transpozície sa skončí až 23. augusta 2013, v tejto smernici je potvrdené, že náklady na nakladanie s vyhoretým palivom a rádioaktívnym odpadom majú v zásade znášať subjekty, ktoré vytvorili tieto materiály.

- (72) Úľava pre prevádzkovateľa z financovania vyradovania, nákladov na nakladanie s jadrovým odpadom a nákladov na nakladanie s vyhoretým palivom zo strany štátu teda predstavuje výhodu pre prevádzkovateľov dotknutých jadrových elektrární.
- (73) Prevodom elektrární V1 a A1 zo spoločnosti SE na GovCo bola spoločnosť SE oslobodená od tejto povinnosti a od nákladov s ňou súvisiacich. Slovensko preto súhlasom s týmto prevodom v zmluve o privatizácii, ktorá bola podpísaná medzi slovenskou vládou a spoločnosťou ENEL, znížilo poplatky, ktoré sú normálne zahrnuté v rozpočte podniku, ktorý prevádzkuje jadrovú elektrárňu na Slovensku, a spoločnosti SE tak poskytlo výhodu.
- (74) Táto výhoda bola financovaná zo štátnych zdrojov, keďže spoločnosť GovCo je vo vlastníctve vlády a teraz je ako nový prevádzkovateľ elektrární zodpovedná za náklady na vyradenie. Ako sa rozoberá v oddiele 3.1.2 nižšie, spoločnosť GovCo sama dostáva štátnu pomoc na zvládnutie týchto nákladov.
- (75) Spoločnosť SE pôsobí na trhu výroby elektrickej energie. Slovensko a ostatné členské štáty obchodujú s elektrickou energiou prostredníctvom prepájacích vedení a trh sa liberalizoval na úrovni EÚ. Pomoc má preto tendenciu ovplyvniť obchod a narušiť hospodársku súťaž medzi členskými štátmi.
- (76) Prevod elektrární V1 a A1 zo spoločnosti SE na spoločnosť GovCo preto predstavuje pre spoločnosť SE štátnu pomoc v zmysle článku 107 ods. 1 ZFEÚ.

3.1.2. Štátna pomoc pre spoločnosť JAVYS

- (77) Spoločnosť GovCo/JAVYS ako držiteľ licencie na prevádzkovanie elektrárne V1 by za normálnych okolností mala znášať náklady na vyradovanie, náklady na nakladanie s jadrovým odpadom a náklady na nakladanie s vyhoretým jadrovým palivom, ktoré ešte nie sú pokryté z príspevkov do NJF [pozri body (69) – (72) vyššie].
- (78) Spoločnosť JAVYS nikdy nebola prevádzkovateľom jadrovej elektrárne A1. Táto elektrárňu bola odstavená v roku 1977. Ako sa však uvádza v bode (37) tohto rozhodnutia, spoločnosť JAVYS prevzala všetky existujúce a budúce záväzky týkajúce sa elektrárne A1 a ako taká by mala financovať aj náklady na vyradenie týkajúce sa elektrárne A1. Keďže štát financuje náklady na vyradenie jadrovej elektrárne A1, oslobodzuje spoločnosť JAVYS od nákladov, ktoré by takisto mala hradiť v súvislosti s jadrovou elektrárnou A1.

¹⁷ Ú. v. EÚ L 199, 2.8.2011, s. 48.

- (79) Spoločnosť JAVYS získava finančné prostriedky z NJF na pokrytie nákladov na vyradenie elektrární A1 a V1, za ktoré zodpovedá. Prevodom týchto finančných prostriedkov z NJF na spoločnosť JAVYS sa znížia poplatky, ktoré sú normálne zahrnuté v rozpočte podniku, ktorý prevádzkuje jadrovú elektrárňu na Slovensku, a preto predstavuje výhodu pre spoločnosť SE.
- (80) Táto výhoda je financovaná zo štátnych zdrojov, keďže NJF je financovaný z odvodu, resp. zo štátneho rozpočtu, a je pripísateľná štátu, keďže o ňom rozhodol slovenský zákonodarca.
- (81) Spoločnosti GovCo/JAVYS pôsobia na trhu s demontážou jadrových elektrární, ktorý je v rámci EÚ liberalizovaný. Výhoda poskytnutá JAVYS preto potenciálne môže ovplyvniť obchod a narušiť hospodársku súťaž.
- (82) Preto skutočnosť, že z NJF sa čiastočne financujú náklady na demontáž jadrových elektrární V1 a A1, predstavuje štátnu pomoc pre spoločnosti GovCo/JAVYS.

3.1.3. Štát nebol právne zodpovedný za historický deficit

- (83) Slovensko tvrdí, že štát uznal svoju zodpovednosť za historický deficit, pokiaľ ide o náklady na vyradenie, v uznesení vlády č. 190/1994 z 8. marca 1994, a to tým, že schválil Koncepciu zneškodňovania rádioaktívnych odpadov z jadrovej energetiky.
- (84) Uznesenie vlády však v slovenskom právnom systéme nemá povahu všeobecne záväzného právneho dokumentu, ktorý by bolo možné súdne presadzovať.
- (85) Navyše v uznesení vlády sa nehovorí o záväzku štátu, ale len o príspevku štátu k pokrytiu nákladov. Ani v zákone č. 254/1994, ktorý bol prijatý na základe uznesenia z roku 1994 a možno ho pokladať za jeho vykonanie, sa vôbec neuvádza zodpovednosť štátu za historický deficit, pokiaľ ide o náklady na vyradenie. Zákonom sa len ukládajú povinné príspevky do jadrového fondu zo strany prevádzkovateľov jadrových zariadení na účely financovania nákladov na vyradenie pre prevádzkovateľov jadrových zariadení od 1. januára 1995, nerieši sa ním však otázka formálneho uznania zodpovednosti štátu za historický deficit. Okrem toho v uvedenom zákone sa síce počítalo s možnosťou, že štát poukáže platby do fondu, ale nebola v ňom zahrnutá žiadna povinnosť, ktorá by vyžadovala povinné platby zo štátneho rozpočtu. V roku 1994 boli do spoločnosti SE taktiež prevedené elektrárne A1 a V1 so všetkými záväzkami.
- (86) Napokon, aj keby Slovensko bolo uznalo v uznesení vlády č. 190/1994 nejaký záväzok, mohol by sa nevyhnutne týkať len historického deficitu do roku 1994. Ako sa však uvádza v bode 0, náklady na vyradenie, ktoré Slovensko uhradí, nepredstavujú len prostriedky, ktoré neboli sústredené do roku 1995, ale aj ďalšie časti, napríklad nedostatočné príspevky v rokoch 1995 – 2002 určené na konečné zneškodnenie VJP.

3.2. Zlučiteľnosť

- (87) V článku 107 ods. 1 ZFEÚ sa stanovuje všeobecná zásada zákazu štátnej pomoci v rámci Európskej únie.

- (88) V článku 107 ods. 2 a článku 107 ods. 3 ZFEÚ sa uvádzajú výnimky zo všeobecnej zásady nezlučiteľnosti uvedenej v článku 107 ods. 1.
- (89) Článkom 107 ods. 3 písm. c) sa povoľuje poskytovanie štátnej pomoci na účely podpory rozvoja určitých hospodárskych oblastí, za predpokladu, že táto podpora nepriaznivo neovplyvní podmienky obchodu tak, že by to bolo v rozpore so spoločným záujmom.
- (90) Komisia môže podľa judikatúry vyhlásiť štátnu pomoc za zlučiteľnú s vnútorným trhom, ak pomoc prispieva k dosiahnutiu cieľa spoločného záujmu¹⁸, je potrebná na dosiahnutie tohto cieľa¹⁹ a nepriaznivo neovplyvní obchodné podmienky tak, že by to bolo v rozpore so spoločným záujmom.
- (91) Komisia teda v praxi vykladá opatrenia za zlučiteľné priamo podľa článku 107 ods. 3 písm. c) ZFEÚ, ak sú potrebné a primerané a ak ich kladný príspevok k dosiahnutiu spoločného cieľa prevažuje nad záporným vplyvom na hospodársku súťaž a obchod²⁰. Komisia považuje za vhodné položiť v tomto prípade tieto otázky:

1. Je opatrenie pomoci zamerané na jasne určený cieľ spoločného záujmu?

2. Je pomoc dobre navrhnutá tak, aby dosiahla cieľ spoločného záujmu?
Konkrétne:

a) je opatrenie pomoci primeraným a potrebným nástrojom alebo existujú iné, vhodnejšie nástroje?

b) je tam stimulujúci účinok, inými slovami, mení pomoc správanie podnikov?

c) je opatrenie pomoci primerané, alebo inými slovami, bolo by možné rovnakú zmenu správania dosiahnuť pomocou menšej pomoci?

3. Je narušenie hospodárskej súťaže a vplyv na obchod obmedzený tak, že celkový stav je pozitívny?

3.2.1. Je opatrenie pomoci zamerané na jasne určený cieľ spoločného záujmu?

- (92) Opatrenia pomoci, ktorými je prevod elektrární A1 a V1 zo spoločnosti SE na spoločnosť GovCo, a následné financovanie vyradenia z NJF, ktoré je zas čiastočne financované z nového odvodu zo spotreby elektrickej energie, sú zamerané na zabezpečenie bezpečného vyradenia elektrární A1 a V1.
- (93) O zatvorení elektrárne A1 z bezpečnostných dôvodov sa rozhodlo v roku 1977. Slovensko malo v tom čase centrálné plánované hospodárstvo a trhy s elektrickou

¹⁸ Vec T-162/06 Kronoply/Komisia [2009] Zb. II-1, najmä body 65, 66, 74 a 75.

¹⁹ Vec T-187/99 Agrana Zucker und Stärke/Komisia [2001] Zb. II-1587, ods. 74; vec T-126/99 Graphischer Maschinenbau/Komisia [2002] Zb. II-2427, body 41 – 43; vec C-390/06 Nuova Agricast [2008] Zb. I-2577, body 68 – 69.

²⁰ Rámec Spoločenstva pre štátnu pomoc na výskum, vývoj a inovácie, bod 1.3 (Ú. v. EÚ C 323, 30.12.2006, s. 1); usmernenia Spoločenstva o štátnej pomoci na ochranu životného prostredia, bod 1.3 (Ú. v. EÚ C 82, 1.4.2008, s. 1).

energiou neboli liberalizované. Preto bolo možné preniesť ťarchu nákladov na vyradenie na právneho predchodcu spoločnosti SE. Po prechode na tržové hospodárstvo a otvorení trhov s elektrickou energiou už nebolo možné, aby spoločnosť SE opodstatnene znášala ťarchu vyplývajúcu z vyradenia.

- (94) Zatvorenie elektrárne V1 je ustanovené v akte o pristúpení, a preto predstavuje záväzok vyplývajúci z primárneho práva.
- (95) V preambule Zmluvy o založení Európskeho spoločenstva pre atómovú energiu („Zmluva o Euratome“) je ustanovený cieľ vytvoriť záruky potrebné na vylúčenie každého ohrozenia života a verejného zdravia²¹. V článku 2 písm. b) Zmluvy o Euratome sa tiež dáva pokyn Spoločenstvu zavádzať jednotné normy bezpečnosti na ochranu zdravia verejnosti a zdravia pracovníkov a na zabezpečenie ich uplatňovania. V článku 30 Zmluvy o Euratome sa tiež ukladá stanovenie základných noriem na ochranu zdravia pracovníkov a všeobecnej verejnosti pred nebezpečenstvom vyplývajúcim z ionizujúceho žiarenia. Podľa judikatúry Súdneho dvora Európskej únie tvoria ustanovenia kapitoly 3 Zmluvy o Euratome týkajúce sa bezpečnosti a ochrany zdravia jednotný celok, ktorým sa na Komisiu prenášajú právomoci s cieľom chrániť obyvateľstvo a životné prostredie pred rizikami rádioaktívnej kontaminácie²².
- (96) Komisia berie na vedomie, že notifikované opatrenie zaistí bezpečnosť jadrových zariadení v záujme správneho, včasného a bezpečného vyradovania zastaraných jadrových zariadení a uloženie a dlhodobé riešenie problému vyhoretého jadrového paliva a rádioaktívneho odpadu. Notifikované opatrenie tak prispieva k dosiahnutiu cieľa spoločného záujmu.

3.2.2. Je pomoc dobre navrhnutá na dosiahnutie cieľa spoločného záujmu?

- (97) Komisia v odporúčaní z 24. októbra 2006 (2006/851/Euratom²³) uznala, že hoci v zásade by prevádzkovatelia mali hradiť celé náklady na vyradovanie, nakladanie so súvisiacim jadrovým odpadom a vyhoretým palivom, *„náležitú pozornosť treba venovať prípadom vznikajúcim z historických dôvodov, keď je najvhodnejšie osobitné riešenie“* (oddiel 6 ods. 14).

3.2.2.1. Historický deficit k 31. decembru 1994

- (98) Komisia poznamenáva, že Slovensko zriadilo fond na vyradenie z prevádzky financovaný z príspevkov uložených prevádzkovateľom už v roku 1995, teda oveľa skôr ako vo väčšine členských štátov. Účelom zriadenia fondu bolo zaistiť bezpečné vyradovanie jadrových elektrární a zároveň zohľadniť zásadu „znečisťovateľ platí“. Slovensko tak zaistilo účinné plnenie jadrových záväzkov na základe zásady „znečisťovateľ platí“ v čase, keď politiky ochrany životného prostredia nedosahovali súčasné normy.
- (99) Komisia taktiež poznamenáva, že Slovensko si už v roku 1994 uvedomovalo, že bude musieť nájsť aj (finančné) riešenie pre minulosť.

²¹ Pozri tiež vec C-29/99 [2002] Zb. s. I-11221.

²² C-187/87 [1988] Zb. s.5013 a C-29/99 [2002] Zb. s. I-11221.

²³ Ú. v. EÚ L 330, 28.11.2006, s. 31.

- (100) Slovensko vysvetlilo, že vzhľadom na to, že finančné zaťaženie vyplývajúce z vyradovania elektrárne A1 a chýbajúce príspevky za elektrárňu V1 pred rokom 1995 boli spojené so skutočnosťou, že Československo bolo do roku 1989 centrálné plánované hospodárstvo, štát sa domnieval, že nesie zodpovednosť za toto finančné zaťaženie.
- (101) V tejto súvislosti si Komisia všíma predovšetkým tieto skutočnosti:
- (102) Pokiaľ ide o elektrárňu A1, Komisia chápe, že vzhľadom na centrálné organizované hospodárstvo v období komunizmu treba slovenský štát v skutočnosti pokladať za vlastníka a prevádzkovateľa elektrárne A1 v čase jej prevádzky a podľa zásady „znečisťovateľ platí“ by bolo logické, že štát prevezme náklady na vyradenie elektrárne A1, hoci sa to v 90. rokoch 20. storočia nestalo z dôvodu nedostatku financií.
- (103) Pokiaľ ide o elektrárňu V1, aj ona bola uvedená do prevádzky v období komunizmu. V tom čase mal štát vytvárať rezervy na vyradenie elektrárne V1, čo sa však nestalo.
- (104) Hospodársku a právnu situáciu na Slovensku v rokoch 1990 – 1994 poznamenala veľká neistota, problémy a zmeny (koniec centrálné organizovaného štátu, postupná transformácia na úplne nový hospodársky model, transformácia štátnych podnikov na akciové spoločnosti, prevody majetku, chýbajúci jasný právny rámec jadrových záväzkov, získanie nezávislosti Slovenska na prelome rokov 1992/1993). Slovensko sa však veľmi rýchlo začalo zaoberať svojimi jadrovými záväzkami a od 1. januára 1995 zaviedlo platenie príspevkov do NJF za elektrárňu V1. Navyše, keď sa na základe nových výpočtov nákladov ukázalo, že sú potrebné dodatočné prostriedky, výška týchto príspevkov sa upravila.
- (105) Napokon Komisia berie na vedomie, že historický deficit k 31. decembru 1994 vznikol pred prístupom Slovenskej republiky k Európskej únii.
- (106) Komisia sa domnieva, že všetky uvedené skutočnosti predstavujú historické okolnosti, ktoré oprávňujú osobitné finančné opatrenia prijaté na Slovensku s cieľom uhradiť historický deficit, ktorý vznikol k 31. decembru 1994.

3.2.2.2. Historický deficit vyplývajúci z predčasného ukončenia prevádzky elektrárne V1

- (107) Ako sa uvádza v bode (20) tohto rozhodnutia, elektrárňu V1 by na základe rekonštrukčných prác, o ktorých sa rozhodlo začiatkom 90. rokov 20. storočia, pokračovala v prevádzke až do roku 2015. V rámci prístupových rokovaní sa však Slovensko zaviazalo, že v roku 2006, resp. 2008 predčasne ukončí prevádzku dvoch blokov elektrárne V1.
- (108) Európska únia sa zaviazala, že ako náhradu za tento záväzok poskytne Slovensku finančnú pomoc pri následnom finančnom zaťažení a zaistení bezpečného vyradenia jadrovej elektrárne V1.

- (109) V protokole 9 Aktu o pristúpení Slovenskej republiky k Európskej únii sa v tejto súvislosti uvádza:

Článok 1

Slovensko sa zaväzuje uzavrieť blok 1 jadrovej elektrárne V1 najneskôr do 31. decembra 2006 a blok 2 najneskôr do 31. decembra 2008 a následne tieto bloky odstaviť.

Článok 2

1. Počas obdobia rokov 2004 – 2006 poskytne spoločenstvo finančnú pomoc na podporu Slovenska pri odstavení s cieľom zmierniť následky uzavretia a odstavenia bloku 1 a bloku 2 jadrovej elektrárne Bohunice V1 (...).

Článok 3

Európska únia berie na vedomie, že odstavenie jadrovej elektrárne Bohunice V1 bude musieť pokračovať aj po uplynutí súčasného finančného výhľadu a že pre Slovensko predstavuje značné finančné zaťaženie. Táto situácia sa zohľadní v rozhodnutiach o pokračovaní pomoci EÚ v tejto oblasti po roku 2006.

- (110) Komisia berie na vedomie, že predčasné ukončenie je povinnosť vyplývajúca z aktu o pristúpení. Podľa slovenských orgánov prevádzkovateľ elektrárne V1 by mal v skutočnosti nárok na uplatnenie § 32 zákona č. 541/2004²⁴, v ktorom sa uvádza, že v prípade predčasného ukončenia prevádzky na základe rozhodnutia štátu, ktoré nesúvisí s bezpečnostnými dôvodmi, je štát povinný uhradiť časť nákladov na vyradovanie, ktoré vzniknú v dôsledku takéhoto rozhodnutia.
- (111) Komisia ďalej poznamenáva, že v dôsledku záväzku predčasne ukončiť prevádzku reaktorov elektrárne V1 nemohol prevádzkovateľ elektrárne V1 získavať výnosy z jadrovej elektrárne do roku 2015, ako pôvodne predpokladal, ani v uvedenom období vytvárať rezervy na vyradovanie.
- (112) Napokon Komisia konštatuje, že Európska únia už v roku 2004 uznala, že finančné zaťaženie vyplývajúce z predčasného ukončenia prevádzky by nemal niesť prevádzkovateľ, ale štát. Európska únia takisto považovala za potrebné preukázať solidaritu so Slovenskom a finančne prispieť na osobitné náklady na vyradovanie vyplývajúce z predčasného ukončenia prevádzky jadrovej elektrárne.
- (113) Komisia sa domnieva, že uvedené skutočnosti vytvárajú osobitné historické okolnosti, na základe ktorých je slovenský štát oprávnený financovať časť historického deficitu súvisiaceho s čiastočne chýbajúcimi príspevkami do NJF za roky 2006 až 2008 a úplne chýbajúcimi príspevkami do NJF za roky 2009 až 2015.

²⁴ Na základe § 32 zákona č. 541/2004 by sa za normálnych okolností požadovalo, aby štát nahradil určité náklady prevádzkovateľovi a NJF. V tomto prípade slovenské orgány rozhodli, že náklady vyplývajúce z predčasného ukončenia prevádzky (v skutočnosti chýbajúce príspevky za roky 2006 až 2015) zahrnú do historického deficitu.

3.2.2.3. Historický deficit súvisiaci s vyhoretým jadrovým palivom

- (114) Vzhľadom na to, že do roku 1995 sa za elektrárne A1 a V1 a po roku 2006/2008 za elektrárňu V1 neplatili do NJF žiadne príspevky, zákonite neboli do NJF poukázané ani žiadne úmerné príspevky na pokrytie príslušnej pomernej časti nákladov na nakladanie s vyhoretým jadrovým palivom (bezprostredné uloženie a zneškodnenie po vyradovaní).
- (115) Slovensko však zároveň vysvetlilo, že príspevky v rokoch 1995 až 2001 nepokrývajú (z historických dôvodov vysvetlených v oddiele [2.5.4](#) tohto rozhodnutia) náklady súvisiace s konečným zneškodnením VJP.
- (116) Komisia poznamenáva, že chýbajúca časť príspevkov do NJF určená na pokrytie úmernej časti nákladov súvisiacich s konečným zneškodnením VJP v prvých rokoch fungovania fondu na vyradenie z prevádzky je dedičstvom minulosti. Slovensko nemalo v čase vytvorenia fondu na vyradenie z prevádzky žiadne skúsenosti s konečným zneškodnením. Vyhoreté jadrové palivo sa vždy vyvážalo do Sovietskeho zväzu (po ochladení v priestoroch príslušnej jadrovej elektrárne). Slovensko zrejme pôvodne počítalo s vyriešením uvedeného problému skôr, ako sa začne vyradovanie elektrárne V1 (pokiaľ ide o elektrárňu A1, všetko vyhoreté jadrové palivo sa vyviezlo do Sovietskeho zväzu/Ruska do roku 1999).
- (117) Okrem toho Komisia berie na vedomie, že keď Slovensko dospelo k záveru, že nedosiahne žiadnu dohodu s Ruskom, zameralo sa na prípravu miesta na konečné zneškodnenie a začlenenie príslušných nákladov do povinných príspevkov. Uvedené náklady boli v plnej miere zahrnuté k 1. januáru 2002.
- (118) Zároveň treba pripomenúť, že hoci náklady na uloženie VJP až do ukončenia prevádzky elektrárne hradí vlastník/prevádzkovateľ jadrovej elektrárne, v § 9 ods. 1 písm. c) zákona o NJF sa stanovuje, že z NJF sa uhradí náklady na nakladanie s VJP po ukončení prevádzky jadrového zariadenia. Z tohto dôvodu sú predpokladané náklady na nakladanie s VJP zahrnuté do povinných príspevkov na základe § 7 ods. 1 písm. a) zákona č. 238/2006.
- (119) Komisia v tejto súvislosti taktiež víta pravidelnú aktualizáciu odhadu nákladov s cieľom zaistiť, aby bol k dispozícii dostatočný objem finančných prostriedkov sústredených v NJF. Slovensko v tejto súvislosti uviedlo, že zo súčasnej revízie realizovanej na základe kapitoly 9 návrhu Stratégie záverečnej časti mierového využívania jadrovej energie vyplynulo, že podľa súčasných poznatkov o výrobnom objeme VJP, súčasných nákladov na uloženie tohto paliva a súčasných poznatkov o nákladoch na prípravu, výstavbu a prevádzku zariadení na realizáciu záverečnej časti nakladania s VJP sa v NJF sústreďujú dostatočný objem finančných prostriedkov.
- (120) Komisia na záver poznamenáva, že táto časť historického deficitu má zahrnúť deficit finančných prostriedkov, ktorý vznikol pred pristúpením Slovenska k Európskej únii.
- (121) Komisia je preto presvedčená, že čiastočné nezahrnutie nákladov na konečné zneškodnenie VJP z elektrárne V1 do príspevkov súvisí s historickými špecifikami, predovšetkým so zmluvou medzi vládou Sovietskeho zväzu a vládou Československa o spolupráci pri výstavbe dvoch jadrových elektrární v Československu z 30. apríla 1970 a následnými rokovaniami o jej obnovení.

Komisia v tejto súvislosti taktiež pripomína, že Slovensko zriadilo fond na vyradenie z prevádzky na základe príspevkov prevádzkovateľov v ranej etape, keď zásady a normy ochrany životného prostredia neboli také prísne, ako sú dnes. Navyše náklady na VJP sa začali zohľadňovať od roku 2002, teda ešte pred pristúpením.

3.2.3. *Primeranosť opatrenia*

- (122) Komisia sa domnieva, že vzhľadom na historické špecifiká prípadu predstavuje navrhované notifikované opatrenie, ktorým sa zavádzajú osobitné opatrenia na financovanie historického deficitu, primeraný nástroj na dosiahnutie stanovených cieľov a je úplne v súlade s cieľmi Zmluvy o Euratome.

3.2.4. *Nevyhnutnosť a proporcionalita*

- (123) Komisia pri posudzovaní uvedených informácií, predovšetkým pri určovaní nevyhnutnosti a proporcionality opatrenia, zohľadnila skutočnosť, že keby sa neprijali osobitné finančné opatrenia týkajúce sa minulého a predčasného ukončenia prevádzky, nedalo by sa odôvodnene predpokladať, že spoločnosť SE a spoločnosť JAVYS budú schopné uhradiť všetky náklady vyplývajúce z historického deficitu, predovšetkým preto, lebo ani jedna z nich nedostala dostatočné finančné rezervy od svojich predchodcov na splnenie záväzkov, ako aj preto, lebo neprevádzkovali elektrárne A1 a V1 počas celej ich životnosti alebo jej podstatnej časti. Inými slovami – nezískali výnosy, ktoré by im umožnili splniť všetky jadrové záväzky.
- (124) Komisia ďalej poukazuje na to, že keď spoločnosti SE a JAVYS prevádzkovali elektrárňu V1, platili požadované príspevky do NJF. Keď sa v roku 2002 začala liberalizácia trhu s elektrinou, príspevky do fondu na vyradenie z prevádzky boli vypočítané tak, aby pokryli celé náklady na vyradovanie, nakladanie s jadrovým odpadom a nakladanie s VJP.
- (125) Komisia na záver konštatuje, že finančný mechanizmus v kombinácii so systémom opísaným v bodoch (42) až (43) tohto rozhodnutia zaisťuje dostatok finančných prostriedkov na dosiahnutie uvedených cieľov a zároveň obmedzuje zásah na minimum potrebné na ich dosiahnutie. Týmto mechanizmom sa takisto zaisťuje použitie financií výlučne na uhradenie jadrových záväzkov.

3.2.5. *Sú narušenia hospodárskej súťaže a vplyv na obchod obmedzené tak, že celkový stav je pozitívny?*

- (126) Komisia predovšetkým poznamenáva, že na rozdiel od iných systémov podpory v energetickom odvetví predmetná pomoc nepodporuje investície ani neprispieva k prevádzkovej pomoci pre elektrárňu, ktorá je stále v prevádzke.
- (127) Kompenzuje skôr skutočnosť, že elektrárňu A1 počas celej svojej životnosti (1971 – 1977) a elektrárňu V1 počas prvej časti svojej životnosti (1981 – 1994) nevytvorili zo svojich príjmov z predaja rezervy na svoje vyradenie. V prípade elektrárne V1 sa aktom o pristúpení skrátila jej životnosť (a teda aj obdobie prispievania do NJF a jeho predchodcu).
- (128) Pomoc preto nedotuje súčasnú výrobu elektrickej energie.

- (129) Podľa judikatúry na určenie toho, či pomoc nepriaznivo ovplyvňuje obchodné podmienky tak, že je v rozpore so spoločným záujmom, je potrebné posúdiť všetky právne a faktické okolnosti týkajúce sa tejto pomoci, najmä skutočnosť, či existuje nerovnováha medzi poplatkami uvalenými na dotknuté podniky alebo výrobcov na jednej strane a prínosmi vyplývajúcimi z predmetnej pomoci na druhej strane. Pomoc sa teda nemôže posudzovať oddelene od účinkov svojho spôsobu financovania.²⁵
- (130) Z judikatúry Súdneho dvora ďalej vyplýva, že keď sa pomoc financuje prostredníctvom odvodu predpísaného určitým podnikom alebo na určité výroby, Komisia musí overiť, či predmetný odvod môže zintenzívniť narušajúci účinok pomoci. V takomto prípade sa pomoc a jej spôsob financovania nemôžu považovať za zlučiteľné s požiadavkami článkov 107 a 108 ZFEÚ, ani keby odvod nepredstavoval diskriminačné zdanenie zakázané článkom 110 ZFEÚ.
- (131) Komisia konštatuje, že odvod sa nemôže klasifikovať ako neharmonizovaná daň z tovaru podliehajúceho spotrebnej dani podľa článku 1 ods. 2 smernice 2008/118/ES zo 16. decembra 2008 o všeobecnom systéme spotrebných daní a o zrušení smernice 92/12/EHS²⁶. V súlade s logikou spotrebných daní sa vyrubuje z domácej aj dovezenej elektrickej energie a nevyrubuje sa z vyvezenej elektrickej energie, ktorá sa v dôsledku svojho určenia nespotrebuje na Slovensku. Komisia konštatuje, že takáto spotrebná daň, ktorá sa vyrubuje rovnako z dovezených a domácich výrobkov, zrejme nie je v rozpore s článkom 110 ZFEÚ.
- (132) Podľa judikatúry však zo spôsobu financovania prostredníctvom odvodu môže vyplývať, že bude za nezlučiteľnú s vnútorným trhom pokladaná pomoc, ktorá v zásade bola zlučiteľná s ustanoveniami článkov 107 a 108 ZFEÚ. Stáva sa to v prípadoch, keď je spôsob financovania pomoci taký, že suma pomoci závisí od príjmov z odvodu, a preto má ochranný účinok na domácu výrobu, čo zachádza nad rámec pomoci ako takej.²⁷
- (133) V predmetom prípade pomoc neslúži na financovanie súčasnej výroby elektrickej energie na Slovensku, ale je prísne obmedzené na to, čo je potrebné na pokrytie nákladov na vyradenie historických jadrových zariadení, pre ktoré neboli v období centrálne plánovaného hospodárstva vytvorené primerané opatrenia. Toto opomenutie verejných orgánov, keď pre zariadenia prevádzkované v minulosti nezabezpečili primerané financovanie vyradenia, bolo ďalej zhoršené ustanoveniami primárneho práva.
- (134) Práve v tom spočíva odlišnosť predmetného prípadu od početných systémov kompenzácie uviaznutých nákladov, záväzkov verejnej služby a podporných systémov pre elektrickú energiu z obnoviteľných zdrojov, pri ktorých Komisia zistila, že financovanie podporného systému prostredníctvom odvodu má ochranný účinok v prospech vnútroštátnej výroby elektrickej energie, ktorý zachádza nad rámec pomoci, v dôsledku čoho z mechanizmu financovania vyplynula nezlučiteľnosť pomoci.

²⁵ Vec 47/69 *Francúzsko/Komisia* [1970] Zb. 487, body 7 a 8.

²⁶ Ú. v. EÚ L 9, 14.1.2009, s. 12 – 30.

²⁷ Vec 47/69 *Francúzsko/Komisia* [1970] Zb. 487, body 16 – 22.

- (135) Komisia preto konštatuje, že pomoc neovplyvní nepriaznivo podmienky obchodu tak, že by to bolo v rozpore so spoločným záujmom.

3.3. Záver o zlučiteľnosti

- (136) Vzhľadom na uvedené skutočnosti sa navrhuje tento záver: Komisia sa domnieva, že narušenie hospodárskej súťaže vyplývajúce z pomoci poskytnutej v rámci notifikovaného opatrenia je vyvážené kladným príspevkom opatrenia k dosiahnutiu cieľov Zmluvy o Euratome.

4. ZÁVER

Komisia v súlade s uvedenými skutočnosťami rozhodla, že opatrenie pomoci zavedené Slovenskom na čiastočné financovanie nákladov súvisiacich s vyradovaním, nakladaním s jadrovým odpadom a nakladaním s vyhoretým jadrovým palivom z dvoch odstavených jadrových elektrární (A1 a V1) pokladá za zlučiteľné so Zmluvou o fungovaní Európskej únie.

Ak tento list obsahuje dôverné informácie, ktoré by nemali byť známe tretím stranám, informujte o tom Komisiu do pätnástich dní od doručenia listu. Ak Komisia v stanovenej lehote nedostane odôvodnenú žiadosť, bude to pokladať za Váš súhlas s poskytovaním informácií tretím stranám a so zverejnením celého textu predmetného listu v pôvodnom jazyku na webovej lokalite: <http://ec.europa.eu/competition/elojade/isef/index.cfm>.

Žiadosť zašlite doporučené alebo faxom na adresu:

European Commission
Directorate-General for Competition
Directorate for State Aid
State Aid Greffe
1049 Brussels
Belgium

Č. faxu: (0032) 2-296.12.42

S úctou,

Za Komisiu

Joaquín ALMUNIA
podpredseda